

30

ZEMNÍ TLAKY

ZEMNÍ TLAKY – DRUHY ZEMNÍCH TLAKŮ

I. Tlak v klidu : nedeformuje se stěna ani zemina, nedochází k posunům

II. Tlak aktivní : dochází k deformacím, dochází k vodorovným posunům stěny směrem **ven ze zeminy**

III. Tlak pasivní : dochází k deformacím, dochází k vodorovným posunům stěny směrem **do zeminy**

Výpočet zemních tlaků vychází ze stejného vzorce, pouze se mění součinitel zemního tlaku podle druhu tlaku.

I. Tlak v klidu : nedeformuje se stěna ani zemina,
nedochází k posunům

Tlak v klidu p_r

$$p_r = h * \gamma * K_r$$

h hloubka vyšetřovaného místa

γ objemová hmotnost zeminy

K_r součinitel tlaku v klidu

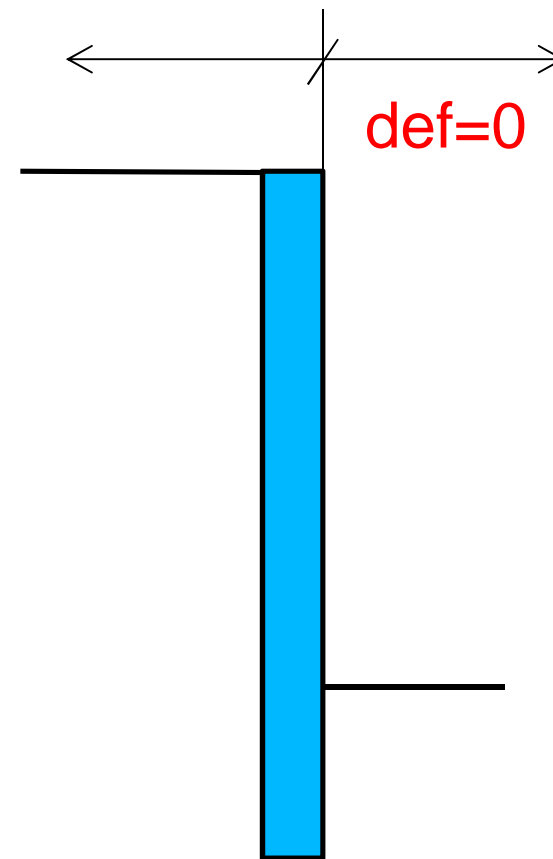
$$K_r = 1 - \sin \varphi$$

φ úhel vnitřního tření zeminy

(úhel, ve kterém je zemina bez
spory sama stabilní – stabilní svah)

Například pro úhel $\varphi = 35^\circ$ je $K_r = 0,427$.

Pro hloubku $h=1\text{m}$ a $\gamma=2000\text{kg/m}^3$ tj. 20kN/m^3 je velikost
zemního tlaku v klidu $p_r = 1 * 20 * 0,427 = 8,54\text{kPa}$

II. Tlak aktivní: dochází k deformacím, dochází k vodorovným posunům stěny směrem **ven ze zeminy**.

Tlak v klidu p_a

$$p_a = h * \gamma * K_a$$

h hloubka vyšetřovaného místa

γ objemová hmotnost zeminy

K_a součinitel aktivního tlaku

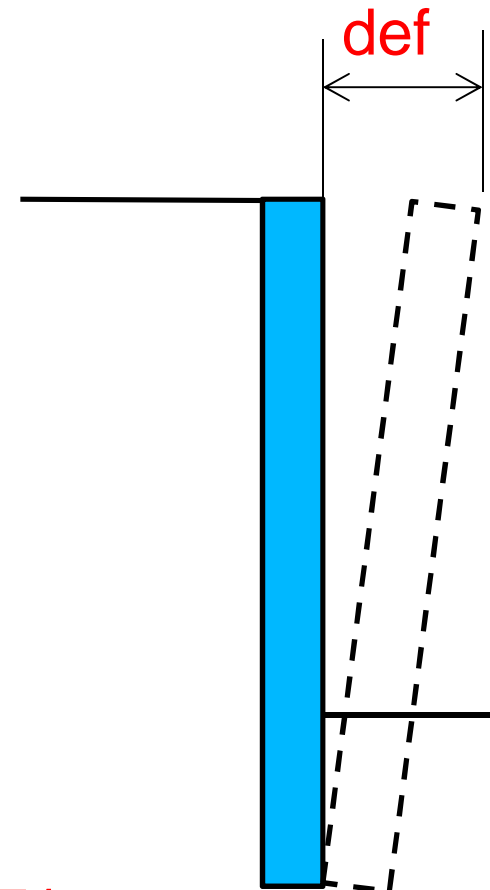
$$K_a = \text{tg}^2(45^\circ - \varphi/2)$$

φ úhel vnitřního tření zeminy

(úhel, ve kterém je zemina bez spory sama stabilní – stabilní svah)

Například pro úhel $\varphi = 35^\circ$ je $K_a = 0,271$.

Pro hloubku $h=1\text{m}$ a $\gamma=2000\text{kg/m}^3$ tj. 20kN/m^3 je velikost zemního tlaku v klidu $p_a = 1 * 20 * 0,271 = 5,42\text{kPa}$

III. Tlak pasivní: dochází k deformacím, dochází k vodorovným posunům stěny směrem **do zeminy**.

Tlak v klidu p_p

$$p_p = h * \gamma * K_p$$

h hloubka vyšetřovaného místa

γ objemová hmotnost zeminy

K_p součinitel pasivního tlaku

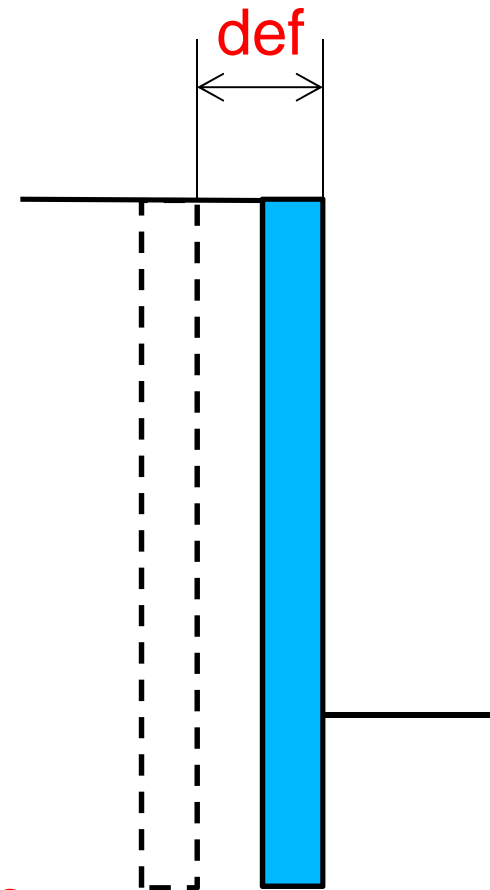
$$K_p = \operatorname{tg}^2(45^\circ + \varphi/2)$$

φ úhel vnitřního tření zeminy

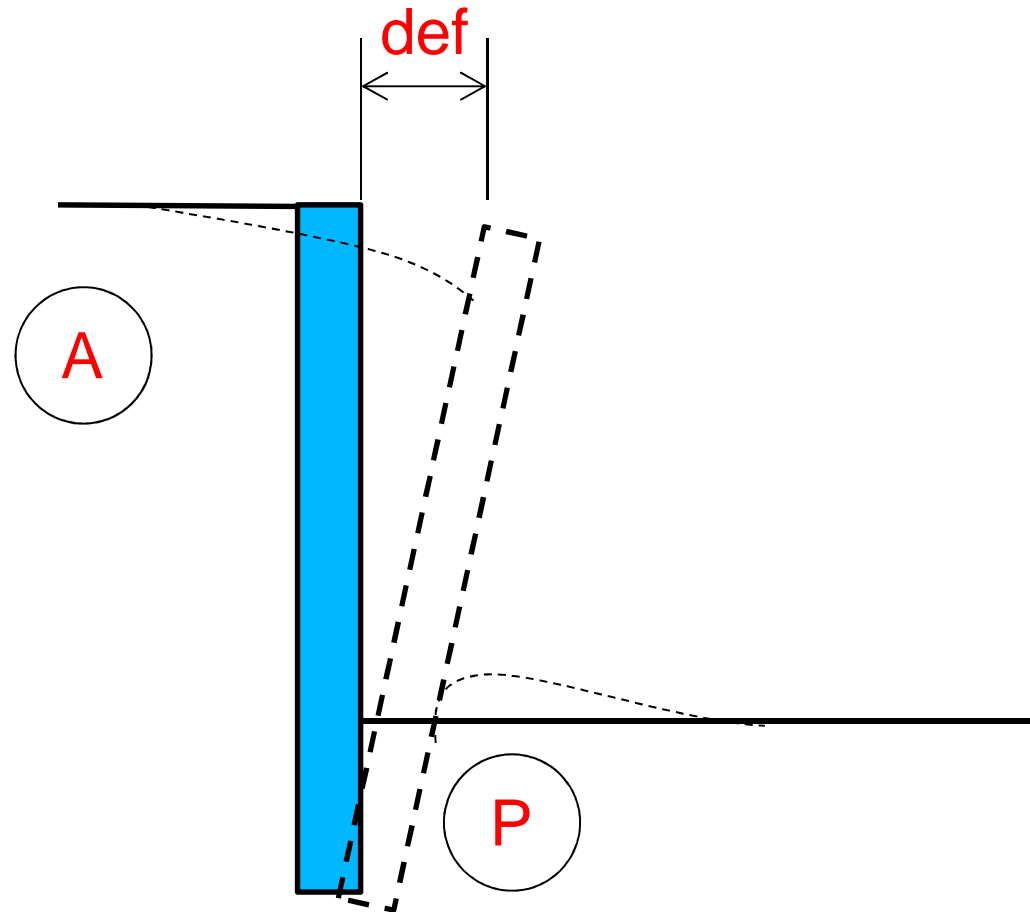
(úhel, ve kterém je zemina bez spory sama stabilní – stabilní svah)

Například pro úhel $\varphi = 35^\circ$ je $K_a = 3,69$.

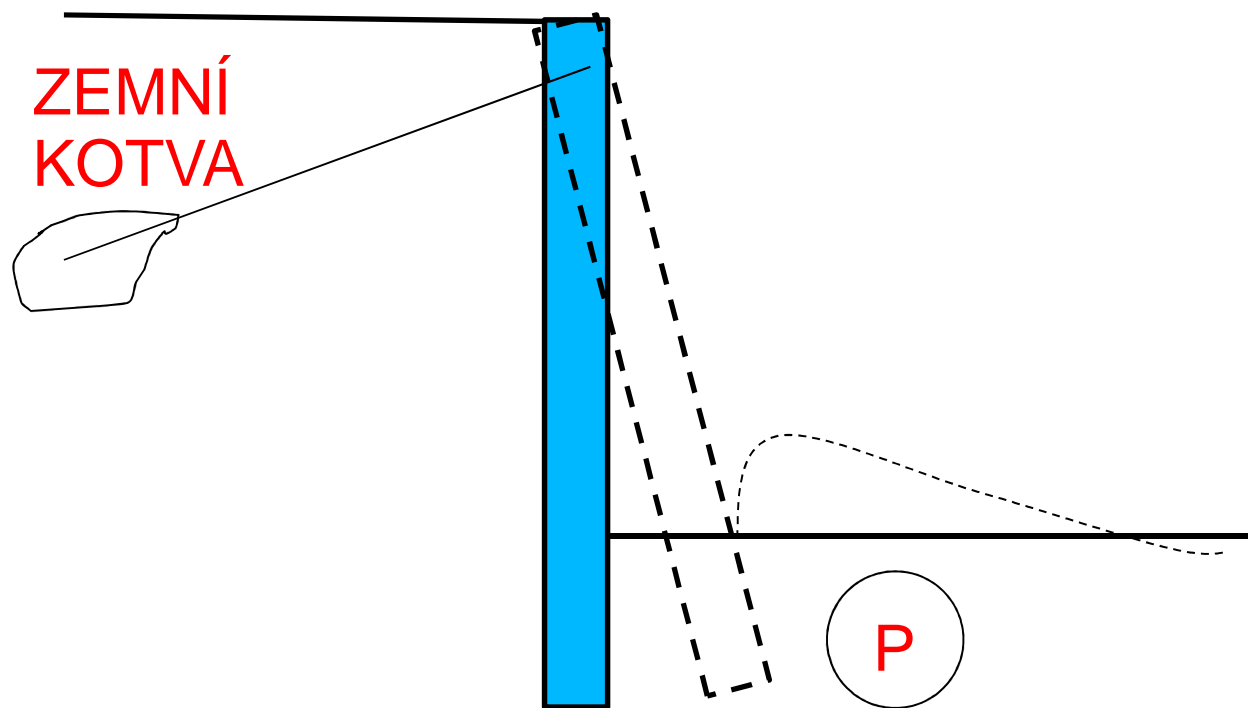
Pro hloubku $h=1\text{m}$ a $\gamma=2000\text{kg/m}^3$ tj. 20kN/m^3 je velikost zemního tlaku v klidu $p_a = 1 * 20 * 3,690 = 73,80\text{kPa}$

Opěrná stěna nekotvená:

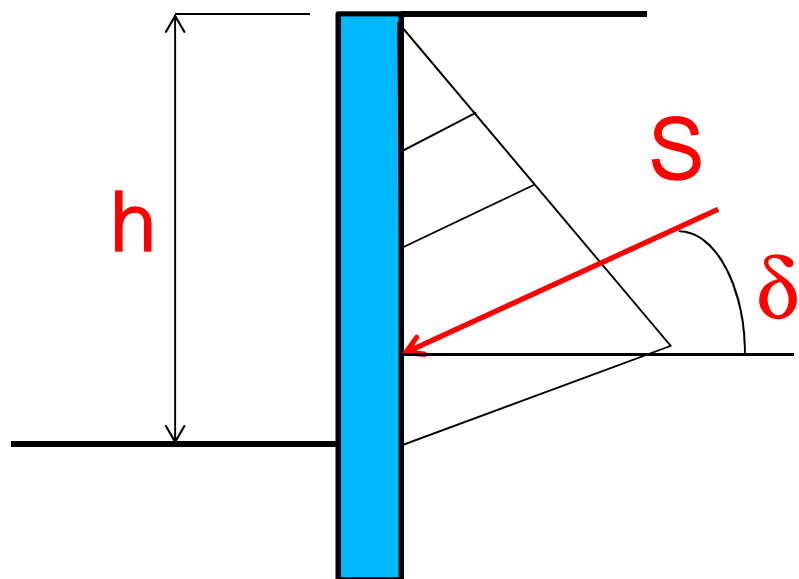

Opěrná stěna kotvená:

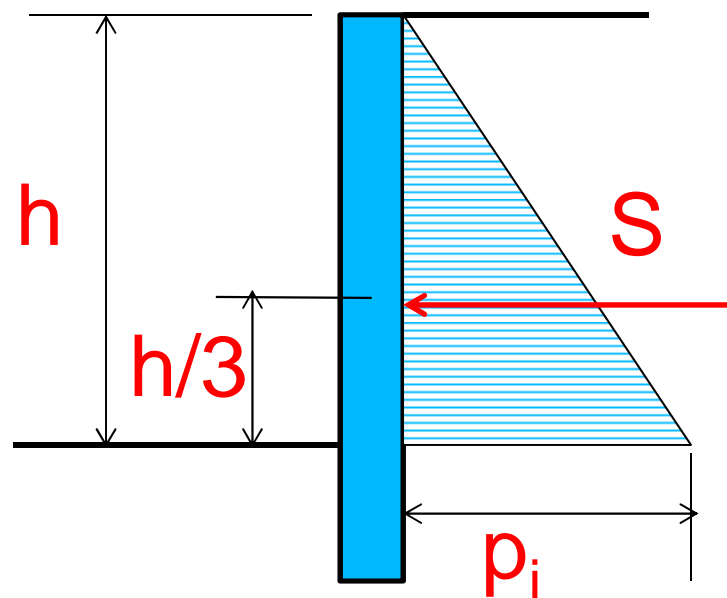
Určení zemního tlaku

Skutečnost

Úhel δ závisí na tření na rubu stěny. Například beton X štěrk je úhel $\delta=22^\circ$. Pro výpočet můžeme uvažovat úhel $\delta=0^\circ$, což je na straně bezpečnosti.

Pro výpočet

Výslednice $S = p_i \cdot h / 2$

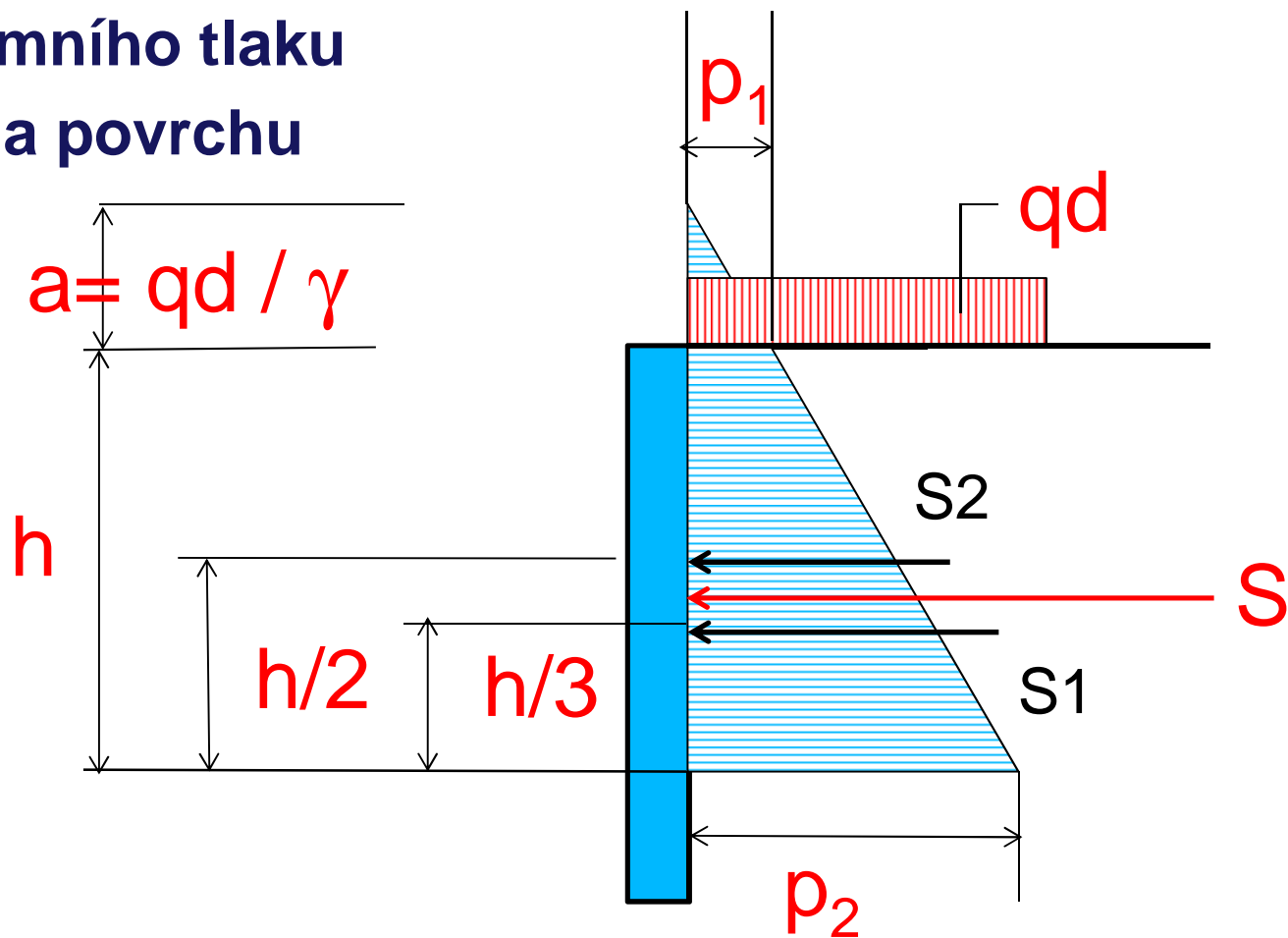
Zemní tlak $p_i = h \cdot \gamma \cdot K_i$

Výslednice zemního tlaku:

$$S = \frac{1}{2} h^2 \cdot \gamma \cdot K_i$$

Určení zemního tlaku Zatížení na povrchu

Zemní tlak $p_1 = a * \gamma * K_i$; $p_2 = (a + h) * \gamma * K_i$;

Pokud na povrchu terénu působí zatížení q_d , zvětšíme zemní tlak o náhradní výšku $a = q_d / \gamma$.

Výslednice S je pak výslednicí plochy zemního tlaku $S = S_1 + S_2$.